

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 201 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Державні та муніципальні фінанси»
на тему: **«Податок на доходи фізичних осіб: фіскальна
та регулююча роль»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН факультету
Остапчук Ю.С.

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викл.
Богатирьова Є. М.

/підпис/

АНОТАЦІЯ

Остапчук Ю. С., «Податок на доходи фізичних осіб: фінансова та регулююча роль»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси,
банківська справа та страхування» за магістерською програмою
«Державні та муніципальні фінанси»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес оподаткування фізичних осіб в Україні.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти оподаткування доходів фізичних осіб. Досліджено розвиток оподаткування доходів фізичних осіб та розкрито механізм стягнення податку на доходи фізичних осіб в Україні.

Проаналізовано надходження податку на доходи фізичних осіб до доходів Зведеного бюджету України, проведено оцінку фінансової ефективності податку та досліджено його вплив на добробут громадян.

Запропоновано напрями вдосконалення механізму справлення податку на доходи фізичних осіб, а саме: запровадження неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та прогресивної шкали ставок по цьому податку; використання непрямих методів оцінки доходів фізичних осіб та налагодження партнерських стосунків між платниками податку та податковими органами.

Ключові слова: податок на доходи фізичних осіб, податкові надходження, доходи Зведеного бюджету, фінансова ефективність, добробут громадян.

ANNOTATION

Ostapchuk Y. S., « Individual Income Tax: Fiscal and Regulatory Role »,
Qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty
"Finance, Banking and Insurance" under the master's program
"State and municipal finances",
Odessa National Economic University Odessa, 2017
Odessa National Economic University
Odessa, 2017

Thesis consists of three chapters. Object of study the process of taxation of individuals in Ukraine.

Diploma thesis deals with the theoretical aspects of the taxation of individuals' incomes. The paper investigates the development of the taxation of individuals' incomes and reveals the mechanism for collecting the tax on incomes of individuals in Ukraine.

The income tax on individuals' incomes in the revenues of the consolidated budget of Ukraine has been analyzed, the fiscal efficiency of the tax has been assessed and its impact on the welfare of citizens has been investigated.

The directions of perfection of the mechanism of collection of the tax on incomes of physical persons are proposed, namely: introduction of non-taxable minimum of incomes of citizens and a progressive scale of rates for this tax; the use of indirect methods for assessing the incomes of individuals and establishing partnerships between taxpayers and tax authorities.

Keywords: tax on personal income, tax revenues, consolidated budget revenues, fiscal efficiency, welfare of citizens.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАРАХУВАННЯ ТА СТЯГНЕННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	7
1.1. Економічна сутність та роль податку на доходи фізичних осіб	7
1.2. Становлення та розвиток податку на доходи фізичних осіб.....	13
1.3. Аналітичні підвалини нарахування та стягнення податку на доходи фізичних осіб в Україні.....	31
РОЗДІЛ 2. ФІСКАЛЬНА ТА РЕГУЛЮЮЧА РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	40
2. 1. Моніторинг надходжень податку на доходи фізичних осіб до Зведеного бюджету України	40
2.2. Фіскальна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні.....	50
2.3. Вплив податку на доходи фізичних осіб на добробут громадян	56
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТЯГНЕННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	66
3.1. Адаптація зарубіжного досвіду стягнення податку на доходи фізичних осіб.....	66
3.2. Напрями вдосконалення механізму справлення податку на доходи фізичних осіб в Україні.....	75
ВИСНОВКИ	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87

ВСТУП

Актуальність теми. Виникнення і розвиток ринкових відносин в Україні супроводжується підвищенням ролі державного регулювання в управлінні економічними та соціальними процесами, що, в свою чергу, підвищує значення податків та інших податкових платежів, які забезпечують державний вплив на пропорції суспільного виробництва. Для забезпечення виконання бюджету, що сьогодні є чималою проблемою для України, необхідно побудувати раціональне оподаткування фізичних осіб.

Оподаткування доходів фізичних осіб є складовою частиною фінансового механізму держави. У результаті перерозподілу доходів фізичних осіб, з одного боку, реалізується економічна доктрина щодо рівня добробуту різних верств населення, а з іншого – формується фінансова база держави. Одним з основних фінансових ресурсів держави є сфера перерозподілу доходів фізичних осіб.

Податки з населення – неодмінна частка функціонування економіки будь-якої країни. Детального дослідження при встановленні оптимального розвитку прямого оподаткування в Україні заслуговує податок з доходів фізичних осіб.

У розвинутих країнах світу прибутковий податок з фізичних осіб є головним серед податків з населення та являється основною частиною доходу бюджету. В Україні частка прибуткового податку в доходах бюджету не відображає ні більш-менш досконалої податкової системи, ні динамічного зростання реальних доходів населення. Хоча усім відомо, що кінцева мета організації фінансів будь-якої держави – це зростання добробуту її населення. Тому тема кваліфікаційної роботи є досить актуальною в наш час.

Дослідженню проблем в сфері оподаткування доходів фізичних осіб присвячені роботи таких вчених як: О. Василика, В. Вишневського, М. Дем'яненка, М. Перерви, А.Соколовської, Л. Шаблистої, І. Чугунової, С. Юрія, Л. Юрчишеної та інших. Втім, багато питань і досі залишаються невирішеними. Так, дискусійним є діюча ставка податку на доходи фізичних

осіб та детального вивчення потребують непрямі методи контролю доходів фізичних осіб.

Мета і завдання дослідження. Метою цієї наукової праці є проведення аналізу сучасного стану функціонування податку на доходи фізичних осіб в Україні та виявлення проблемних питань з ціллю розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- з'ясувати економічну сутність та роль податку на доходи фізичних осіб;
- визначити особливості становлення та розвитку податку на доходи фізичних осіб;
- дослідити аналітичні підвалини нарахування та стягнення податку на доходи фізичних осіб;
- провести аналіз надходження податку на доходи фізичних осіб до доходів бюджету;
- провести оцінювання фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб;
- дослідити вплив податку на доходи фізичних осіб на добробут населення;
- розглянути зарубіжний досвід стягнення податку на доходи фізичних осіб та можливості його адаптації в Україні;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення механізму справлення податку на доходи фізичних осіб в Україні.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес оподаткування фізичних осіб в Україні. Предмет дослідження – відносини, які складаються між державою і платниками податків з приводу нарахування, стягнення та сплати податку на доходи фізичних осіб.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі використовувалися: історичний метод (при дослідженні становлення та розвитку податку на доходи фізичних осіб); метод порівняльного аналізу (при дослідженні економічних категорій, порядку оподаткування доходів фізичних

осіб); метод синтезу та узагальнення (для вивчення можливостей адаптації зарубіжного досвіду); статистико-економічні методи (для дослідження формування доходів Зведеного бюджету та фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб) та інші.

Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативні акти України з питань оподаткування доходів фізичних осіб, Податковий кодекс України, офіційні звіти Державної казначейської служби, а також наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань теорії і практики стягнення податку на доходи фізичних осіб, мережа Інтернет.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Робота включає 19 таблиць і 20 рисунків. Список використаних літературних джерел нараховує 60 найменувань.

ВИСНОВКИ

Кваліфікаційна робота містить узагальнення теоретичних основ щодо становлення та розвитку оподаткування доходів фізичних осіб та рекомендації щодо його реформування в Україні.

У кваліфікаційній роботі проведено узагальнення теоретичних засад оподаткування доходів фізичних осіб, а також запропоновано шляхи удосконалення механізму оподаткування доходів фізичних осіб в Україні з врахуванням виявлених недоліків та зарубіжного досвіду прибуткового оподаткування. В сучасних умовах економічного розвитку України перед податковою системою країни постає необхідність вдалого комбінування фіскальних та соціальних властивостей податку на доходи фізичних осіб.

Для удосконалення механізму справляння податку на доходи фізичних осіб пропонується запровадити неоподатковуваний мінімум доходів громадян, прогресивну шкалу ставок цього податку, а також встановити можливість обирати варіант оподаткування доходів фізичних осіб: спільного сукупного доходу сім'ї або окремого доходу кожного громадянина.

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основними з яких є:

1. Податок на доходи фізичних осіб є непрямим податком, що має свої переваги та недоліки. До переваг податку на доходи фізичних осіб можна віднести відповідність його принципу соціальної справедливості, а також залучення до оподаткування різних видів доходів фізичних осіб. Податок на доходи фізичних осіб є надійним джерелом наповнення доходів бюджету. Крім того, цей податок дозволяє регулювати соціально-економічні процеси в країні, змінюючи пропорції споживання, заощадження та інвестування фізичних осіб.

2. Проведене дослідження становлення та розвитку податку на доходи фізичних осіб дозволило встановити, що до 2004 року в Україні застосовувалися виключно прогресивні ставки податку, що сприяло вирівнюванню доходів населення. Втім, в 2004 році було запроваджено пропорційну ставку податку, що з часом було замінено на ставки податку на

доходи фізичних осіб з незначною прогресією. Починаючи з 2016 року в Україні діє єдина ставка податку на доходи фізичних осіб 18 %.

3. Розгляд аналітичних підвалин функціонування податку на доходи фізичних осіб в Україні дозволив виявити обов'язкові елементи цього податку, важливого значення серед яких набувають ставки та пільги по цьому податку. Особливу увагу при дослідженні було приділено оподаткуванню доходів фізичних осіб у вигляді заробітної плати та пасивних доходів.

4. Аналіз надходжень податку на доходи фізичних осіб дозволив встановити, що податок на доходи фізичних осіб посідає друге місце серед податків в структурі доходів Зведеного бюджету. Крім того, прослідковується загальна тенденція до збільшення його надходжень за аналізований період. В структурі надходження податку на доходи фізичних осіб провідне місце займають надходження від оподаткування доходів у вигляді заробітної плати (70,5 % в 2016 році від всіх надходжень по даному податку).

5. Оцінювання фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб проводилося за такими показниками як: питома вага податку в доходах Зведеного, Державно та місцевих бюджетів; виконання планових надходжень податку на доходи фізичних осіб; коефіцієнт еластичності податку; частка податку у ВВП. Проведене дослідження за наведеними показниками дозволило встановити високий рівень фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб в Україні. Зміни в розподілі податку на доходи фізичних осіб, що відбулися в 2015 році сприяли скороченню надходжень податку до місцевих бюджетів.

6. Дослідження впливу податку на доходи фізичних осіб на добробут громадян дозволило встановити, що діюча ставка податку та податкові соціальні пільги, а також відсутність неоподаткованого мінімуму доходів фізичних осіб негативно впливає на стан громадян. Збільшення ефективної ставки податку на доходи фізичних осіб за аналізований період свідчить про зростання реального податкового навантаження на доходи фізичних осіб.

7. Розглянутий досвід прибуткового оподаткування в країнах ЄС та США дозволив виявити певні відмінності з діючою системою оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. Так, в багатьох країнах застосовується: неоподатковуваний мінімум доходів громадян; прогресивна шкала ставок по податку з доходів фізичних осіб; можливість оподаткування доходів сім'ї; застосування непрямих методів оцінки доходів фізичних осіб. В Україні ж при цьому застосовується пропорційна ставка податку, відсутній обґрунтований неоподатковуваний рівень доходів фізичних осіб без врахування сімейного стану платника податків та наявності у нього дітей.

8. Порівняння ставок податку на доходи фізичних осіб в Україні та зарубіжних країнах дозволило визначити, що Україна відноситься до групи країн з найнижчими максимальними ставками цього податку в Європі. Так, при діючій ставці податку на доходи фізичних осіб 18 % середній рівень максимальної ставки податку в країнах ЄС дорівнює 39,2 %.

9. Проведений аналіз стягнення податку на доходи фізичних осіб в Україні та досліджуваний досвід Європейських країн і США дозволили запропонувати для впровадження в Україні прогресивну шкалу ставок податку від 10 до 35 % в залежності від рівня доходу фізичної особи із запровадженням неоподаткованого рівня доходів громадян. Крім того, пропонується запровадити можливість вибору оподаткування окремих доходів чи спільного сімейного доходу платника податку з врахуванням наявності дітей та інших особливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамченко Н. Податок на доходи фізичних осіб в системі децентралізації державного управління / Н. Абрамченко // Молодий вчений. – 2015. – № 12(1). – С. 88–91.
2. Бочі А., Поворозник В. Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання // А. Бочі, В. Поворозник — Міжнародний центр перспективних досліджень, 2014 // [Електронний ресурс].— Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456_VI із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi_bin/laws/main.cgi?nreg=2456_17
4. Василик О. Д. Податкова система України: Навч. посібник. – К.: Поліграф книга, 2004. – 478 с.
5. Вознюк О. Б. Податок на доходи фізичних осіб та його вплив на формування доходів місцевих бюджетів / О. Б. Вознюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.4. – С. 176–181.
6. Данілов О. Д., Фліссак Н. П. Податкова система та шляхи її реформування: Навч. посібник. – К.: Парламентське вид-во, 2001. – 216 с.
7. Дема Д. І. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників у США і Україні. / Д. І. Дема – Житомир: Полісся, 2001. – 228 с.
8. Демиденко Л. М. Оподаткування доходів громадян: досвід США та України. / Л. М. Демиденко // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С. 30-33.
9. Десятнюк О. Інновації податку на доходи фізичних осіб у контексті норм Податкового кодексу України / О. Десятнюк // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2012. – Вип. 8(2). – С. 3–9. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2012_8%282%29__3.

10. Дrajниця С. А. Добробут населення України: проблеми та шляхи їх вирішення / С. А. Дrajниця // Університетські наукові записки. - 2013. - № 2. - С. 303-309. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2013_2_48.
11. Задорожня Л. Оцінка ефективності пільг із податку на доходи фізичних осіб в Україні / Л. Задорожня // Економіст. - 2015. - № 9. - С. 29-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2015_9_9.
12. Закон України «Про державний бюджет України на 2012 рік» від 22.12.2011 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4282-17/ed20111222>
13. Закон України «Про державний бюджет України на 2013 рік» від 06.12.2012 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5515-17/ed20121206>
14. Закон України «Про державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/719-18/ed20140116>
15. Закон України «Про державний бюджет України на 2015 рік» від 28.12.2014 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
16. Закон України «Про державний бюджет України на 2016 рік» від 28.12.2016 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19>
17. Золотько І. А. Податкова система: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 204 с.
18. Катрук Н. Світовий досвід оподаткування доходів громадян і його використання в Україні / Н. Катрук // Схід. — 2009. — № 2(93). — С. 11–15.
19. Коцан Л. М. Соціально-регулююча роль оподаткування доходів / Коцан Л. М. // Науковий вісник Херсонського державного університету: Економічні науки. — Херсон, 2017. — № 22. — Ч.2. — С. 88-91.

20. Кошук Т. В. Реформування податку на доходи фізичних осіб у нових країнах ЄС / Т. В. Кошук // Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів. – Ірпінь, 2012. – С. 177–179.
21. Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система: Навч. посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 331 с.
22. Крисоватий А.І. Податкові трансформації в ЄС та податкова політика України в контексті євроінтеграції: монографія / А. І. Крисоватий, В. М. Мельник, Т. В. Кошук; за заг. ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль: ТЕУ, 2014. – 236 с.
23. Литвиненко Я.В. Податкова політика: навч. посіб. / Я.В. Литвиненко. – К.: МАУП, 2003. – с.224.
24. Мудрак І.Д. Історія держави і права зарубіжних країн: Курс лекцій / Державна національна Академія державної податкової служби України. – Ірпінь, Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн/ За ред. чл.-кор. АПН України В.Д.Гончаренка. У 2-х томах. –Київ: Ін Юре, 1998. – 607 с.
25. Непочатенко О. О. Оновлений механізм справляння податку на доходи фізичних осіб:проблеми та перспективи / О. О. Непочатенко, П. М. Боровик, Д. Ю. Парій. // Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_16.
26. Нестеренко Н. В. Особливості розвитку податкової системи в Україні і країн –членів ЄС // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2011. - №3. – С. 67-71.
27. Олійник О. В., Філон І. В. Податкова система. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 456 с.
28. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
29. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України / Державна фіскальна служба України — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

30. Пархоменко-Цироциянц С. В. Податок з доходів фізичних осіб у системі податків України / С. В. Пархоменко-Цироциянц // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (керівник авт. кол.), Л. І. Кормич (ред.), М. А. Польовий (відп. секр.) [та ін.] ; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. проблем. – Одеса, 2009. – Вип. 36. – С. 101-109.
31. Перерва М. Г. Податок на доходи фізичних осіб / М. Г. Перерва // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». — 2011.— №8(29).— Ч.4. – с. 136.
32. Податкова система України: навчальний посібник / За заг. ред. М.Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України, Національний університет державної податкової служби, 2011. – 656 с.
33. Податкова система України: підруч. / В.М. Федосов, В.М. Опарін, Г.О. П'ятаченко [та ін.]; за ред. В.М. Федосова. – К.: Либідь, 1994. – 404с.
34. Податкова система: Навч. посібник / Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. та ін.; за заг. ред. І. О. Лютого. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 456 с.
35. Податкова система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; заред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
36. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД «ІНЖЕК», 2012. – 496 с.
37. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
38. Помулева В. М. Соціальна ефективність податкових пільг в оподаткуванні доходів фізичних осіб / В. М. Помулева // Інноваційна економіка. - 2014. - № 3. - С. 223-227. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2014_3_33.

39. Помулева В. М. Соціальні аспекти податку на доходи фізичних осіб: світовий та вітчизняний досвід / В. М. Помулева // Сталий розвиток економіки. - 2013. - № 1. - С. 354-357. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_1_78.

40. Попова, С. П. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджетів / С. П. Попова, І. Р. Блохіна // Наукові записки : зб. наук. пр. - Кіровоград : КНТУ, 2016. - Вип. 19. - С. 140-148.

41. Річний звіт про виконання Державного бюджету України в 2012 році / Річний звіт / [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

42. Річний звіт про виконання Державного бюджету України в 2013 році / Річний звіт / [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

43. Річний звіт про виконання Державного бюджету України в 2014 році / Річний звіт / [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

44. Річний звіт про виконання Державного бюджету України в 2015 році / Річний звіт / [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

45. Річний звіт про виконання Державного бюджету України в 2016 році / Річний звіт / [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>

46. Рядінська В. Доцільність прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб / В. Рядінська // Наука і правоохорона. – 2013. – №8. – С. 196-201.

47. Сідельникова Л. П., Костіна Н. М. Податкова система: Навч. посібник. — Київ: Ліра-К, 2013. — 604 с.

48. Славкова А. А. Методологічні підходи до визначення податкового навантаження на доходи фізичних осіб / А. А. Славкова // Формування ринкової економіки. – 2010. – № 23. – С. 438–453.

49. Соколовська А. М. Концепція ліберальної податкової реформи: доцільність і можливість реалізації в Україні [Текст] / А. М. Соколовська // Фінанси України. – 2015. – № 12. – С. 12-31.
50. Соколовська А.М. Теоретичні засади визначення податкового навантаження та рівня оподаткування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/file/link/82203/file/sokol_7_06_U.pdf
51. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність: [навч.-метод. посібник] / Н. М. Ткаченко, Т.М. Горова, Н.О. Ільєнко; Під загальною редакцією Н. М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2004. – 554 с.
52. Федосов В. М., Опарін В. М., П'ятаченко Г. О. та ін. Податкова система України / За ред. В. М. Федосова. – К.: Либідь, 2004. – 464 с.
53. Фіскальні та соціальні ефекти реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні / Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України, 2017 Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/2017-07-18-Fiskalni_ta_sots_efekty-Personal-income-tax.pdf
54. Цимбалюк І. Значення податку на доходи фізичних осіб у системі територіальних фінансів / І. Цимбалюк // «Науковий вісник» Буковинського державного фінансово-економічного університету. – 2013. – С. 204–212.
55. Чижова Т.В. Податок на доходи фізичних осіб: наукові постулати та практичні аспекти функціонування [Електронний ресурс] / Т. В. Чижикова. - Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 6. - Ч.5. – 2014р. – С. 103-106. Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/280.pdf
56. Швабій К. І. Регулятивна ефективність податку на доходи фізичних осіб в Україні / К. І. Швабій // Фінанси України. – 2013. – № 4. – С. 27–44.
57. Швабій К. Податки з доходу фізичних осіб: проблеми і перспективи / К. Швабій // Вісник податкової служби України. - 2010. – № 6. – С. 33-35.
58. Экономика налоговых реформ: монография / Под ред. И. А. Майбурова, Ю. Б. Иванова, Л. Л. Тарангул. – К.: Алерта, 2013. – 432 с.

59. Юрчишена Л.В. Податок на доходи фізичних осіб: механізм стягнення та джерело доходу бюджету України / Л. В. Юрчишина // Финансі, учет, банки. – № 1(21). – 2016. – С. 215-224.

60. Taxation Trends in the European Union / Data for the EU Member States, Iceland and Norway. – 2017. [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2017.pdf